

Protokół

7. posiedzenia, II. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 27. Września 1884.

Początek o godzinie 11. minut 25.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyplikiewicz.

Sekretarze: posłowie Dr. Stanisław hr. Badeni, Władysław ks. Sapięha, A Jędrzejowicz i Tytus Siengalewicz.

Obecnych posłów 102.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik JE. Filip Zaleski.

Marszałek zagaja posiedzenie i oznajmia, że protokół z 6. posiedzenia uznaje za przyjęty gdyż żadnych przeciw niemu nie poczyniono zarzutów.

Sekretarz p. Dr. Stanisław hr. Badeni czyta spis petycyi od Nr. 418 do 454, wniesionych po dzień 27. Września 1884., które przydzielono następującym komisjom:

Komisji budżetowej L. 418, 422, 423, 425, 427, 432, 433, 434, 435, 441, 442, 443, 445, 446, 447, 448, 450.

Przy petycyi L. 453 wnosi p. Augustynowicz przeniesienie takowej z komisji budżetowej do komisji dla spraw gospodarstwa krajowego.

Po przemówieniu p. Dr. Stanisława hr. Badeniego i p. Augustynowicza powtórnie, Izba uchwala przekazanie petycyi L. 453 komisji budżetowej.

Komisji szkolnej przekazano petycyę L. 421, 426, 428, 440, 444, 449, 454.

Na wniosek p. Kozłowskiego odesłano petycyę L. 419 i 420 do Wydziału krajowego z poleceniem, ażeby w porozumieniu z c. k. Rządem i Ordynarytami sprawę tę zbadał i Wysokiemu Sejmowi odnośne wnioski przedłożył.

Komisji dla spraw gospodarstwa krajowego przekazano petycyę L. 424, 429, 451.

„ petycyjnej L. 430, 431, 439.

„ drogowej L. 436, 437.

„ administracyjnej L. 438. Petycyę zaś do L. 452 została cofniętą.

Marszałek uwiadamia Izbę, że komisya administracyjna wybrała w miejsce JE. p. Grocholskiego przewodniczącym p. Czerkawskiego, a zastępcą przewodniczącego p. hr. Kazimierza Badeniego.

Marszałek uwiadamia Izbę, iż p. JE. Alfred hr. Potocki usprawiedliwił swą nieobecność sła-
bością.

P. hr. Golejewski prosi o uwolnienie go od czynności w komisji konkurencyjnej z powodu, iż zasiada już w dwóch innych komisjach.

Izba przychyła się do tej prośby.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest wybór uzupełniający jednego członka komisji administracyjnej.

Na skrutatorów powołuje Marszałek pp.: Abrahamowicza, Siczynskiego, Łozińskiego, Fruchtmana, Żurowskiego, Jędrzejowicza Stanisława i Płazińskiego.

Z porządku dziennego następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Lasockiego w sprawie zmiany trzeciego ustępu §. 64. ustawy gminnej.

P. Lasocki uzasadnia swój wniosek i wnosi odesłanie takowego do komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Z kolei następuje:

Sprawozdanie komisji dla spraw nietykalności posłów, o żądaniu c. k. Sądu powiatowego w Mikołajowie, względem udzielenia zezwolenia na karno-sądowe ściganie posła Józefa Wernickiego.

Sprawozdawca p. Żywicki czyta sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm odpowiadając na wezwanie c. k. Sądu powiatowego w Mikołajowie z dnia 29. Sierpnia 1884. L. 2.818 odmawia udzielenia zezwolenia swego do karno-sądowego ścigania posła Wernickiego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Z kolei następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie wyznaczenia dalszego kredytu na budowę koszar.

Sprawozdawca p. A. Jędrzejowicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przeznacza kwotę 120.000 zł. corocznie przez lat trzy (1885, 1886, 1887) na udzielenie bezprocentowych pożyczek zwrotnych w ciągu najdalej lat 12, w celu budowy koszar bądź stałych, bądź tymczasowych dla pomieszczenia załogi wojskowej stale w kraju konsystującej, lub w celu przemiany na takie koszary budynków, mających obecnie inne przeznaczenie. Pożyczki te mają być udzielane w pierwszym rzędzie gminom mającym stałe załogi wojskowe, a następnie także prywatnym osobom.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielania pożyczek wymienionych w ustępie 1., do oznaczenia sposobów zabezpieczenia tychże i do postawienia innych bliższych warunków.

3. Budynki użyte na koszary lub na koszary tymczasowe, uwalnia się od dodatków krajowych na cały czas tego użytku.

4. Poleca się komisji budżetowej obmyśleć pokrycie dla powyższego wydatku a w szczególności rozważyć, czyli nie byłoby wskazaniem pokryć ten wydatek przez użycie kredytu.

5. Przekazane komisji administracyjnej do sprawozdania petycje pod L. sejm. 268, 388 i 469 miast Gródka, Kołomyi i Sambora o pożyczki bezprocentowe z funduszu krajowego na budowę koszar, przekazuje Sejm ze względu na powyższą uchwałę Wydziałowi krajowemu do urzędowego załatwienia.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Waygart i stawia następujący

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby zbadawszy wysokość wydatków stałego kwatrunku wojska w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w myśl §. 23. ustawy z 11. Czerwca 1879. r. przedłożył następnej sesyi sejmowej projekt do ustawy o rozkładzie równym na kraj kosztów stałego kwatrunku.

Waygart

wnioskodawca.

Stan. Stadnicki, Wierzbicki, J. Romańczuk, Ochrymowicz, Bobeżyński, Płaziński, W. Koziebrodzki, Żarski, Kaszewko, Łoziński, Leon Chrzanowski, Romanowicz, Małecki, Goldmann, Bereźnicki, ks. Buchwald, Kapri, F. Biliński, Kowalski, ks. Sawa.

Po wyjaśnieniu Marszałka, oświadcza p. Waygart, iż wniosek swój postawi jako samostny.

Następnie przemawiają pp. Mieroszowski, Merunowicz i Płaziński

Po przemówieniu sprawozdawcy przystępuje Izba do rozprawy szczegółowej:

Sprawozdawca p. Jędrzejowicz czyta ustęp pierwszy wniosku komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przeznacza kwotę 120.000 zł. corocznie przez lat trzy (1885, 1886, 1887) na udzielenie bezprocentowych pożyczek zwrotnych w ciągu najdalej lat 12, w celu budowy koszar bądź stałych, bądź tymczasowych dla pomieszczenia załogi wojskowej stale w kraju konsystującej, lub w celu przemiany na takie koszary budynków mających obecnie inne przeznaczenie. Pożyczki te mają być udzielane w pierwszym rzędzie gminom, mającym stałe załogi wojskowe, a następnie także prywatnym osobom

Po przemówieniu pp. Waygarta, JE. Smolki i Mieroszowskiego, Izba uchwała ustęp pierwszy według wniosku komisji.

Następnie uchwała Izba bez rozprawy oddzielnie ustępy 2, 3, 4 i 5 według wniosków komisji w następującem brzmieniu:

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielania pożyczek wymienionych w ustępie 1., do oznaczenia sposobów zabezpieczenia tychże i do postawienia innych bliższych warunków.

3. Budynki użyte na koszary lub na koszary tymczasowe, uwalnia się od dodatków krajowych na cały czas tego użytku.

4. Poleca się komisji budżetowej obmyśleć pokrycie dla powyższego wydatku a w szczególności rozważyć, czyli nie byłoby wskazaniem pokryć ten wydatek przez użycie kredytu.

5. Przekazane komisji administracyjnej do sprawozdania petycje pod l. sejm. 268, 388 i 469 miast Gródka, Kołomyi i Sambora o pożyczki bezprocentowe z funduszu krajowego na budowę koszar, przekazuje Sejm ze względu na powyższą uchwałę Wydziałowi krajowemu do urzędowego załatwienia.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba wszystkie ustępy wniosku komisji (od 1. do 5. włącznie) w trzeciem czytaniu.

Z porządku dziennego następuje:

Sprawozdanie komisji drogowej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie budowy drogi krajowej z Jezierzan do Kolendzian.

Sprawozdawca poseł Władysław Koziebrodzki uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia . . . . . uznająca drogę z Jezierzan do Kolendzian za krajową.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

Art. I.

Drogę z Jezierzan do Kolendzian uznaje się za krajową.

Art. II.

Powiaty, przez których terytoryum droga ta przechodzić będzie, obowiązane są opłacać wszystkie wynagrodzenia za grunta, czy to stale pod drogę zajęte, czy też na cele budowy czasowo używane.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie zabiera, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej. Sprawozdawca czyta pojedyncze ustępy, a potem tytuł i wstęp, które Izba uchwała.

Uchwaliwszy następnie na wniosek p. ks. Sawy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, Izba uchwała wszystkie ustępy projektu ustawy, oraz tytuł i wstęp w trzeciem czytaniu. Następnie przyjmuje Izba następującą uchwałę:

U c h w a ł a.

Uchwałą powyższej ustawy załatwione są petycje: L. sejm. 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 93, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 329, 330, 350, 351, 352, 353.

Z porządku dziennego następuje:

Sprawozdanie komisji dla spraw gospodarstwa krajowego o wniosku posła Mieroszowskiego w sprawie ochrony lasów.

Sprawozdawca poseł Zamojski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą rezolucją:

I. 1. Wzywa się c. k. Rząd:

aby wniósł na drodze konstytucyą wskazanej projekt nowej ustawy leśnej, orzekający skuteczniejsze środki ochrony lasów w myśl zasad i wskazówek w sprawozdaniu przedstawionych;

2. wzywa się c. k. Rząd:

aby zanim nowa ustawa leśna w życie wprowadzoną będzie, w jak najkrótszym czasie przystąpił do utworzenia Rady leśnej krajowej i Rad leśnych okręgowych;

3. wzywa się c. k. Rząd:

aby przyspieszył sporządzenie krajowego katastru lasowego, który służyć musi za podstawę do oznaczenia kategorii lasów, które wyjątkowej i szczególniejszej opieki wymagają.

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w celu dokładnego zapoznania się z systemem wyżej określonych robót we Francyi i w Niemczech zachodnich, wysłał tam uzdolnionych leśników i postarał się u Rządu o przyczynienie się z funduszków państwowych do pokrycia kosztów tej podróży.

W rozprawie ogólnej przemawia p. hr. Rey i zapowiada poprawki do pojedynczych ustępów wniosku komisji, następnie przemawia p. ks. Sapieha Adam.

Podeczas przemówienia p. ks. Adama Sapiehy obejmuje przewodnictwo Zastępca Marszałka ks. Biskup Sembratowicz

P. Jaworski stawia następujący dostatecznie poparty wniosek:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu zbadać dokładnie - o ileby zmiana obowiązującej ustawy leśnej była pożądaną - mianowicie co do ochrony i kultury lasów górskich a w szczególności tak co do przepisów dotyczących lasów zamkniętych, t. j. na których rąbanie albo całkowicie albo częściowo ma być wzbronionem lub ograniczonem do t. z. ciemnorebów, jak też co do wynagrodzenia właścicieli za nałożone im ograniczenie wolnej dyspozycyi swą własnością i przedłożenia Sejmowi odpowiedniego sprawozdania i wniosków.

Marszałek obejmuje napowrót przewodnictwo.

Przemawiają pp. Mieroszowski, Wrotnowski, hr. Rey, ks. Adam Sapieha powtórnie i p. Chrzanowski.

Po zamknięciu dyskusji na wniosek p. Zborowskiego przemawia p. J. E. L. Wodzicki p. Jaworski dla sprostowania faktu.

Po przemówieniu sprawozdawcy poddaje Marszałek pod głosowanie wniosek p. Jaworskiego. Izba nchyła wniosek p. Jaworskiego.

Marszałek oświadcza, iż z powodu spóźnionej pory odracza rozprawę szczegółową nad wnioskami komisji do następnego posiedzenia.

P. Żurowski ogłasza wynik wyboru uzupełniającego jednego członka do komisji administracyjnej.

Głosujących 82.

P. Gorecki wybrany 79 głosami.

Marszałek oświadcza, iż samoistny wniosek p. Waygarta o rozkładzie kosztów stałego kwaterunku, jako dostatecznie poparty, traktowany będzie według przepisów regulaminu.

Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 30. Września, godzinę 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym.

Porządek dzienny 8. posiedzenia, II. sesji, V. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie we Wtorek dnia 30. Września 1884. o godzinie 11. przed południem.

1. Dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji dla spraw gospodarstwa krajowego o wniosku p. Mieroszowskiego w sprawie ochrony lasów. — Sprawozdawca p. Zamojski.
2. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie potrzeby nadzwyczajnego kredytu na naprawę uszkodzeń zrzędzonych na drogach krajowych tegorocznemi powodziami. — Sprawozdawca p. Władysław Badeni.
3. Pierwsze czytanie wniosku p. Waygarta w sprawie rozkładu kosztów stałego kwaterunku.
4. Propozycja Wydziału krajowego co do wyboru czterech członków Rady Nadzorczej Banku krajowego. — Sprawozdawca p. Wereszczyński.
5. Sprawozdanie komisji górniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych. — Sprawozdawca p. Skrzyński.
6. Sprawozdania o petycjach.

Koniec posiedzenia o godzinie 3 1/2.

Marszałek krajowy :

Dr. Zyblikiewicz w. r.

Sekretarze :

St. Badeni w. r.

Siengalewicz w. r.

Spis petycyi

wniesionych po dzień 27. Września 1884.

418. Edmund Józef Pliszewski przez p. Hausnera o subwencyę celem dalszego kształcenia się w rzeźbiarstwie.
419. Towarzystwo gospodarskie w Sanoku przez p. Gorajskiego o zrównanie świąt w zakładach naukowych.
420. Edmund Krasiński przez p. Kozłowskiego jak wyżej.
421. Gmina izraelicka miasta Liska przez p. Żurowskiego o zniesienie języka ruskiego w 4° klasowej szkole w Lisku.
422. Lewicki Julian nauczyciel przez p. Korytowskiego o zapomogę.
423. Galicyjskie Towarzystwo leśne we Lwowie przez p. Romana Potockiego o subwencyę na rok 1885 w celu wydawnictwa czasopisma „Sylwan“.
424. Sanockie Towarzystwo gospodarskie przez p. Gorajskiego w sprawie niszczenia kanianki i innych ostów.
425. Towarzystwo rolnicze krakowskie przez p. Jana Tarnowskiego o subwencyę 1000 zł. na wydawnictwo „Tygodnika rolniczego“.
426. Gminy Trzemeśnia, Łąki, Poręka i Zasów przez p. Lasockiego, o zezwolenie by nauczyciel mógł pełnić obowiązki organisty.
427. Towarzystwo tkackie w Korezynie przez p. Szeptyckiego o zapomogę 600 zł. na sprawienie warsztatów.
428. Kazimierz Pańkowski i Tomasz Rylski profesorowie szkoły rolniczej w Dublanach przez p. Ludwika Wodzickiego, o uznanie lat służby i przyznanie dodatków pięcioletnich.
429. Towarzystwo rybackie w Mikulińcach przez p. Korytowskiego, o wydanie ustawy o rybactwie.
430. Gmina Wulka pod lasem przez p. Stanisława Jędrzejowicza, o uwolnienie od płacenia kosztów leczenia Goldy Weinsteiner.
431. Wojciech Dobrzański nauczyciel przez p. Stadnickiego o opiekę w sprawie sądowo-karnej i odszkodowanie poniesionych strat z powodu nieprawnego aresztowania.
432. Marya Siemiątkowska przez p. Romanowicza o dar z łaski.
433. Eudoksya Gorczyca wdowa po woźnym Wydziału krajowego przez p. Romanowicza o wsparcie.
434. Józefa Zaleska wdowa po weteranie wojsk polskich z r. 1831 przez p. Jankę o zapomogę.
435. Bolechowice gmina przez p. Ochrymowicza o pożyczkę 1000 zł. na restauracyę cerkwi.
436. Towarzystwo gospodarskie powiatu Borszczowskiego przez p. Borkowskiego w sprawie budowy dróg z Borszczowa do Jezierny i z Jarosławia do Kolendzian.
437. Gminy Skąła, Burdiakowce, Bereżauka, Trójca i Gusztynek przez p. Borkowskiego w sprawie budowy drogi z Jezierzan do Kolendzian.
438. Uście biskupie gmina przez p. Ochrymowicza w sprawie reformy jarmarków i targów.
439. Bortniki gmina przez p. ks. Sawę w sprawie ochrony od szkód wyrządzonych przez dzikie zwierzęta.
440. Rzeszów Wydział powiatowy przez p. Adama Jędrzejowicza o pozwolenie, aby nauczyciele piastować mogli posady pisarzy gminnych.
441. Łucya Lachowicz wdowa po nauczycielu przez p. W. Sapię o stałą zapomogę do wychowania dzieci.
442. Ludwika Nowińska wdowa po nauczycielu przez p. Struszkiewicza o zapomogę.

443. Franciszka Hauptmann wdowa po kontrolorze lasów Winnickich przez p. Podleńskiego o zapomogę.
  444. Delatyn gmina przez pp. Mandyczewskiego o rozszerzenie szkoły tamtejszej na 2 klasową.
  445. Kotulski Adolf, nauczyciel, pp. Kopycińskiego o zapomogę.
  446. Adam Sajdak, nauczyciel, pp. Kopycińskiego o zapomogę.
  447. Ks. Kalinka, przełożony Internatu ruskiego OO. Zmartwychwstańców we Lwowie pp. Zamojskiego o 15 stypendyów dla uczniów obrządku gr. kat. w tymże internacie.
  448. Jadowniki gmina pp. Stadnickiego o zapomogę do założenia fabryki torfu.
  449. Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie pp. Goldmana w sprawie uregulowania nauki religii mojżeszowej w szkołach ludowych.
  450. Gostyńska Władysława pp. Goldmana o subwencyę celem dalszego kształcenia się w rysunkach i modelowaniu za granicą.
  451. Reprezentacya powiatu Mieleckiego pp. Reya w sprawie piętnowania cieląt.
  452. Kornel Daukscha, dyetaryusz Wydziału krajowego, pp. Smolkę o veniam aetatis.
  453. Towarzystwo kółek rolniczych we Lwowie pp. Augustynowicza o subwencyę 4.000 zł.
  454. Bazyli Lewicki, nauczyciel, pp. Ochrymowicza, o przyznanie dodatków pięcioletnich.
-

